

Sygn. akt VII U 750/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz	
--	--

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 grudnia 2017 roku

w Warszawie

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 29 maja 2017 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 750/17

UZASADNIENIE

S. K. złożył w dniu 26 czerwca 2017 r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 29 maja 2017 r. znak: (...), na podstawie której odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołujący zarzucił skarżonej decyzji naruszenie przepisów postępowania poprzez wydanie decyzji w sposób swobodny, bez zgromadzenia materiału dowodowego odnoszącego się do uzyskania dokumentacji warunkującej staż pracy oraz okresy nieskładkowe oraz wniósł o zmianę decyzji i przyznanie mu renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołania S. K. wyjaśnił, że stan jego zdrowia uniemożliwia mu podjęcie pracy w zawodzie z powodu schorzeń natury urologicznej i onkologicznej, a lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 11 maja 2017 r. stwierdził, że jest całkowicie niezdolny do pracy w okresie od 29 marca 2017 r. do 31 maja 2018 r. Wskazał również, że znajduje się w trudnej sytuacji życiowej i ekonomicznej, gdyż nie pracuje i nie ma środków na życie, a ponadto nigdy nie pobierał żadnych świadczeń i mieszka u rodziców, którzy zapewniają mu podstawowe warunki do życia (odwołanie k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 10 lipca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o odrzucenie odwołania na podstawie art. 477⁹ § 3¹ k.p.c., a w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku, o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy powołał się na treść art. 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wyjaśnił, że w związku ze złożeniem przez

odwołującego wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy został skierowany na badania do lekarza orzecznika ZUS, który uznał go za osobę całkowicie niezdolną do pracy od 29 marca 2017 r. do 31 maja 2018 r. Mimo stwierdzenia niezdolności do pracy organ rentowy odmówił przyznania prawa do świadczenia, gdyż staż pracy odwołującego przed powstaniem niezdolności do pracy wynosi 2 lata, 4 miesiące i 28 dni, zaś przed złożeniem wniosku o rentę – 11 miesięcy. Ponadto zdaniem organu rentowego odwołujący nie spełnia również trzeciego warunku określonego w art. 57 ustawy emerytalnej, ponieważ niezdolność do pracy powstała po upływie 18 miesięcy od zakończenia zatrudnienia, które ustało z dniem 31 grudnia 2008 r. Organ rentowy zaznaczył również, że odwołujący nie wniósł sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS, tym samym odwołanie podlega odrzuceniu na podstawie art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. (odpowiedź na odwołanie k. 5 a.s.).

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2017 r. Przewodniczący skierował sprawę do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 148¹ § 1 k.p.c. (k. 51 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. urodził się w dniu (...) (kopia dowodu osobistego k. 7-8 a.r. - okoliczność bezsporna).

Odwołujący był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. w okresach od 3 stycznia 2002 r. do 31 stycznia 2005 r. oraz od 7 marca do 31 maja 2005 r. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. W powyższym okresie, w dniach od 1 do 28 lutego 2005 r. odwołujący był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenie w firmie (...) Sp. z o.o., przy czym w dniach od 14 do 25 lutego 2005 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim (zaświadczenie z PUP k. 14 a.r., poświadczenie dla celów świadczeń emerytalno-rentowych k. 18 a.r.).

W okresie od 2 czerwca 2005 r. do 14 listopada 2010 r. S. K. prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...). Przy rejestracji firmy jako rodzaj przeważającej działalności wskazano wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych oraz pozostałych robót budowlanych wykończeniowych.

W powyższym okresie odwołujący opłacił składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za okres od 9 czerwca 2005 r. do 5 listopada 2006 r., od 1 do 3 grudnia 2006 r. oraz od 1 lutego 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. (zaświadczenia dotyczące działalności gospodarczej odwołującego k. 9-13 a.r., informacje dot. opłacenia składek k. 20 a.r.).

W dniu 21 marca 2016 r. odwołujący ponownie zarejestrował się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku (zaświadczenie z PUP k. 14 a.r.).

W dniu 18 kwietnia 2017 r. S. K. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziale w W. wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W związku z powyższym odwołujący został skierowany na badanie do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 11 maja 2017 r. uznał go za osobę całkowicie niezdolną do pracy w okresie od 29 marca 2017 r. do 31 maja 2018 r. (wniosek k. 1 i nast. a.r., orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k. 16 a.r.).

Po rozpoznaniu wniosku odwołującego Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w dniu 29 maja 2017 r. decyzję znak: (...), na podstawie której odmówił przyznania S. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wskazując, że odwołujący nie spełnia warunków określonych w art. 57 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – nie udowodnił bowiem posiadania okresów składkowych i nieskładkowych w łącznym wymiarze 5 lat w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy ani 10-leciu przed złożeniem wniosku o rentę, a ponadto stwierdzona u niego niezdolność do pracy powstała później niż 18 miesięcy od dnia ustania ubezpieczenia (decyzja ZUS z 29.05.2017 r. k. 23 a.r.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych

z zakresu urologii i onkologii celem ustalenia daty początkowej całkowitej niezdolności do pracy stwierdzonej przez lekarza ZUS (k. 9 a.s.). W oparciu o opinię biegłych sądowych oraz załączoną do akt sprawy i akt rentowych dokumentację medyczną odwołującego

Sąd ustalił, że S. K. jest całkowicie i okresowo niezdolny do pracy w okresie od dnia 29 marca 2017 r. Przyczyną niezdolności jest rozpoznanie u odwołującego raka nerki prawej oraz przebyte nefrektomii w kwietniu 2017 roku. W ocenie biegłych dokładna data powstania nowotworu w nerce jest niemożliwa do ustalenia, lecz niezdolność do pracy powinna być rozpatrywana od powyższej daty (opinia łączna biegłych sądowych k. 29 a.s., dokumentacja medyczna – akta rentowe i k. 27 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów oraz opinii łącznej biegłych sądowych, dając im wiarę w całości. Treść dowodów nie nasuwała zastrzeżeń co do ich wiarygodności, same zaś dowody nie były kwestionowane przez strony postępowania.

W tych okolicznościach Sąd uznał zebrany materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. K. było niezasadne.

Sąd Okręgowy rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym zgodnie

z art. 148¹ § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie nie było konieczne, gdyż z okoliczności prawnych i faktycznych niniejszej sprawy nie wynika okoliczność uzasadniająca jej przeprowadzenie, w szczególności o podjęcie takiej czynności sądowej odwołujący nie wnosił w myśl art. 148¹ § 3 k.p.c. Postępowanie zostało przeprowadzone w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych ZUS (...) Oddział w W. oraz opinii biegłych sądowych z zakresu urologii i onkologii w myśl postanowienia z dnia 28 grudnia 2017 r. (k. 51 a.s.).

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia, czy S. K. spełnia warunki do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W myśl art. 57 ust. 1 ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1383 z późn. zm. – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W niniejszej sprawie było bezspornym, że S. K. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w okresie od 29 marca 2017 r. do 31 maja 2018 r. Niezdolność do pracy odwołującego, wywołana schorzeniem onkologicznym nerki prawej, została stwierdzona przez lekarza orzeczenia ZUS w trakcie postępowania zainicjowanego jego wnioskiem o rentę, a stanowisko orzecznika w tym zakresie zostało potwierdzone przez biegłych sądowych z zakresu urologii i onkologii.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował fakt spełnienia przez odwołującego pozostałych przesłanek koniecznych do nabycia praw do renty z tytułu niezdolności do pracy związanych z posiadaniem odpowiedniego stażu pracy oraz powstaniem niezdolności

w okresie przewidzianym przepisami ustawy emerytalnej, określonych w art. 57 ust. 1 pkt 2

i 3 tej ustawy. Pierwsza z wymienionych przesłanek, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, wiąże się z koniecznością posiadania przez ubezpieczonego odpowiedniej liczby okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze określonym

w art. 58 ustawy. Wymóg ten wynika z tego, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest świadczeniem o charakterze socjalnym na rzecz osób niezdolnych do pracy, pozostających bez związku z tytułem ubezpieczenia rentowego, ale jedną z form zabezpieczenia społecznego powiązaną z wymaganym okresem płacenia składek (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2016 r. I UK 424/15). Wskazany wyżej przepis określa

w ust. 1, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

W art. 58 ust. 3 i 4 ustawy emerytalnej przewidziano wyjątki od powyższej reguły. Zgodnie z pierwszym z wymienionych przepisów jeżeli ubezpieczony nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w ust. 1, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe. Z kolei w myśl drugiego z wymienionych przepisów przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Drugi z wymienionych warunków, określony w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, wiąże się z okresami, w czasie których powinna powstać niezdolność do pracy (bądź w ciągu 18 miesięcy od ich ustania), aby ubezpieczony mógł skorzystać z prawa do renty.

Jednym z warunków uprawniających do renty z tytułu niezdolności do pracy, określonym

w art. 57 ust. 1 pkt 3 emerytalnej, jest powstanie tej niezdolności w okresie ubezpieczenia; najpóźniej w ciągu 18 miesięcy po jego ustaniu. Skutkiem związania prawa do świadczeń

z ubezpieczeniem jest utrata tego prawa po ustaniu ubezpieczenia. Osoba, której ubezpieczenie ustało, nie ma żadnych uprawnień wynikających z tego ubezpieczenia i aby uprawnienia takie uzyskać musi ubezpieczyć się ponownie (zob. wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 8 stycznia 2014 r. II UK 232/13). Również i w tym przypadku ustawodawca przewidział pewien wyjątek. Zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

W oparciu o powyższe rozważania oraz po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd Okręgowy uznał stanowisko organu rentowego za zasadne. S. K. nie spełnia przesłanek określonych w art. 57 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy emerytalnej.

Po pierwsze, odwołujący ani w dziesięcioleciu przypadającym przed ustaloną datą powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od 29 marca 2007 r. do 28 marca 2017 r., ani też w dziesięcioleciu przypadającym przed datą złożenia wniosku o rentę, tj. w okresie od 18 kwietnia 2007 r. do 17 kwietnia 2017 r., nie legitymuje się wystarczającym stażem pracy (sumą okresów składkowych i nieskładkowych). W dniu powstania niezdolności do pracy odwołujący miał 38 lat, wobec czego zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej powinien wykazać łączny staż pracy w wymiarze co najmniej 5 lat. Natomiast w pierwszym z wymienionych okresów odwołujący posiada staż pracy w wymiarze 2 lat, 4 miesięcy i 28 dni, zaś w drugim jedynie 11 miesięcy. W przypadku odwołującego nie zachodzą również okoliczności, o których mowa w art. 58 ust. 3 i 4 ustawy emerytalnej. Na podstawie materiału dowodowego brak podstaw do ustalenia, że odwołujący został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole. Ponadto mimo stwierdzonej całkowitej niezdolności do pracy odwołujący nie legitymuje się okresem składkowym w wymiarze 30 lat.

Po drugie, jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd ostatni okres ubezpieczenia odwołującego – wynikający z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej – zakończył się w dniu 31 grudnia 2008 r. Jak wynika z informacji dostępnych w aktach rentowych we wskazanej wyżej dacie po raz ostatni opłacił składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Sama działalność miała być prowadzona do 14 listopada 2010 r. Nawet gdyby przyjąć jak moment ustania ostatniego okresu ubezpieczenia drugą z wymienionych wyżej dat, to okres między ustaniem ostatniego tytułu ubezpieczenia a datą powstania niezdolności do pracy wciąż przekracza okres 18 miesięcy, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Sąd miał również na względzie, że odwołujący od dnia 21 marca 2016 r. jest zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna, lecz bez prawa do zasiłku, wobec czego okres ten nie podlega zaliczeniu do stażu pracy odwołującego jako okres składkowy w myśl art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy emerytalnej i tym samym nie mógł być uwzględniony przy ustalaniu prawa odwołującego do renty z tytułu niezdolności do pracy. W przypadku odwołującego nie zachodzą również przesłanki, o których mowa w art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej. Choć odwołujący jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, to nie posiada okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 25 lat.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie miał podstaw do uwzględnienia odwołania S. K. i zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego. O ile bezspornym w sprawie był fakt, że stan zdrowia odwołującego nie pozwala mu na okresowe podjęcie jakiegokolwiek zatrudnienia, o tyle należy podkreślić, że podstawą przyznania prawa do renty jest kumulatywne spełnienie wymienionych wyżej przesłanek, określonych w art. 57 i 58 ustawy emerytalnej. W przypadku odwołującego taka okoliczność nie zachodzi, wobec czego prawo do renty odwołującemu nie przysługuje.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

SSO Włodzimierz Czechowicz

Zarządzenie: (...)

(...)